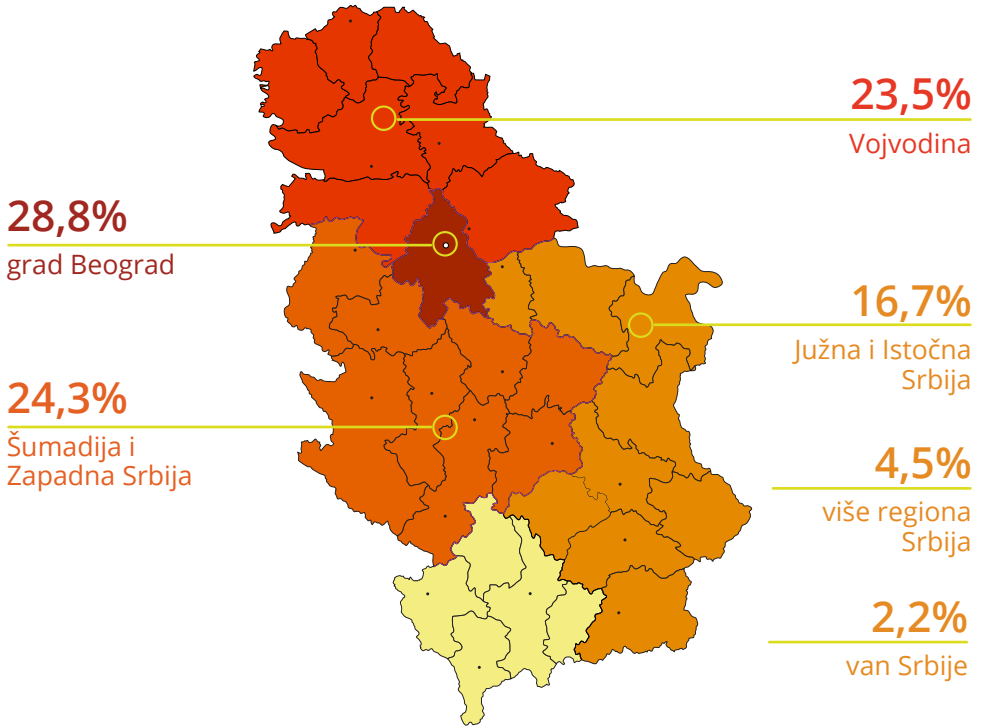

OPŠTE DOBRO

Filantropija u Srbiji u 2015. godini

Glavni nalazi

3.218

broj akcija

22.322

miliona evra
ukupna
procenjena
vrednost donacija

3,14 €

prosečna
donacija po
građaninu/ki

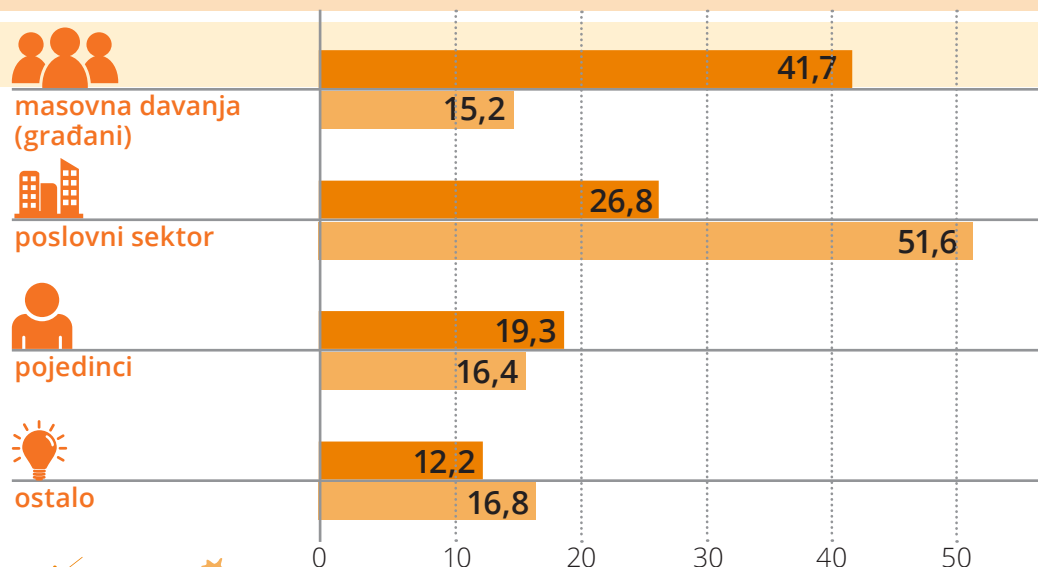

21,8%

porast u
odnosu na
2014. godinu

Tokom 2015. godine Catalyst je pratio medijske izveštaje o lokalnim individualnim i korporativnim dobrotvornim davanjima kao i davanjima iz dijaspore. Ova brošura prikazuje glavne nalaze istraživanja i analize izveštaja.

DARODAVCI

broj akcija u %

darovana suma u %

Tipovi darodavaca (broj akcija i darovana suma u %)

BROJ ZABELEŽENIH AKCIJA U %

2013.

2014.

2015.

Masovna davanja (građani)	31,5%	↗	46,0%	↘	41,7%
Poslovni sektor	19,5%	↘	18,0%	↗	26,8%
Pojedinci	6,0%	↗	18,8%	≈	19,3%

POZNATA DAROVANA SUMA U %

2013.

2014.

2015.

Masovna davanja (građani)	17,7%	↘	12,7%	↗	15,2%
Poslovni sektor	29,0%	↗	34,4%	↗	51,6%
Pojedinci	25,4%	↘	13,0%	↗	16,4%

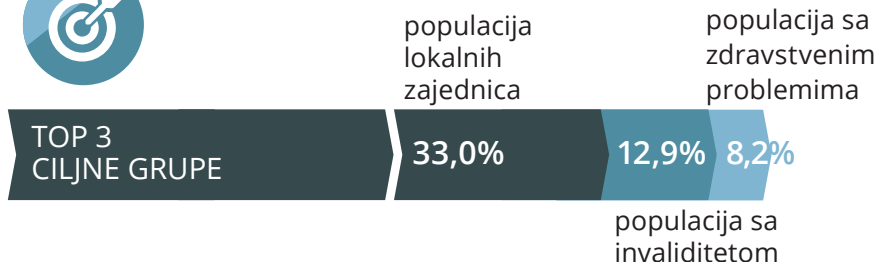
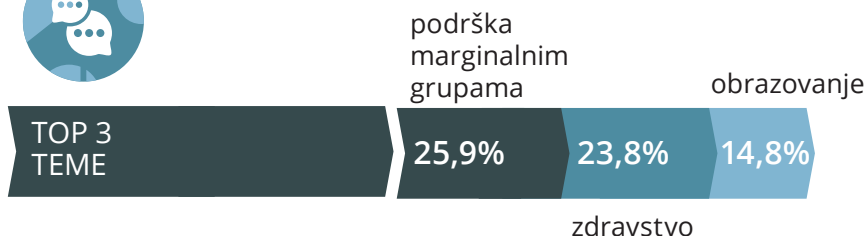
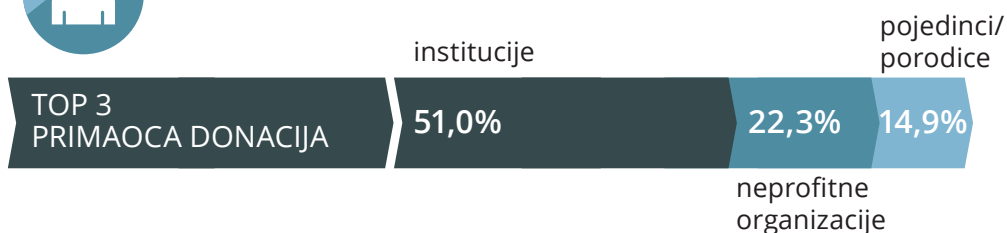

KLJUČNE TAČKE:

- Količina darovanog novca je porasla za 21,8%. u odnosu na 2014. godinu.
- U 2015. godini najaktivniji darodavci bili su građani, kroz masovna davanja (41,7%) a slede poslovni sektor (26,8%) i pojedinci (19,3%). Pri tome je važno zapaziti da porast broja akcija poslovnog sektora delom dolazi kao posledica većeg angažovanja korporativnih fondacija.
- Ukoliko posmatramo darovane sume, slika se menja: poslovni sektor izbija na prvo mesto sa učešćem od čak 51,6% ukupno poznate darovane sume. Slede pojedinci (16,4%) i građani (15,2%) sa približno jednakim udelom. U odnosu na prošlu godinu, udeo privatnih fondacija i mešovutih darodavaca (kampanje) se smanjio.
- Kada je reč o dijaspori, procenat akcija ostaje sličan kao i prošle godine, sa blizu 18,0%, ali zabeležena darovana suma je porasla sa oko 5,3%, na nešto preko 17,0%. Ostaje da se vidi da li je ovo trend ili samo jednogodišnja fluktuacija.
- U celini, građani kontinuirano ostaju najmasovniji darodavci, dok angažovanje poslovnog sektora (kompanije, korporativne fondacije i mala i srednja preduzeća) raste.

POSLOVNI SEKTOR PROFILI DARODAVACA

PRIMERI DAVANJA POSLOVNOG SEKTORA

Zdravlje Actavis iz Leskovca je jedan od primera koji pokazuje kako kompanije ulažu u zajednice u kojima posluju. Tokom 2015. godine, ova kompanija je obezbedila dva vozila Opštoj bolnici u Leskovcu, poklonila mamograf Domu zdravlja, i uložila preko 20.000 evra u izgradnju skejt parka u naselju Dubočica u Leskovcu. Osim ovih donacija, kompanija Actavis je podržala i niz manjih akcija poput karnevala i festivala Life.

*Kao primer davanja poslovnog sektora kroz korporativne fondacije u 2015. godini istakla se **fondacija Hemofarm**. Ova fondacija je kampanjom Svim srcem darovala veliki broj zdravstvenih ustanova u Srbiji, uključujući Klinički centar Srbije, Klinički centar Kragujevca i Niša, Institut za kardiovaskularne bolesti u Beogradu, Institut za plućne bolesti Vojvodine, KBC Dragiša Mišović, Univerzitetku dečiju kliniku dr Vukan Čupić itd. Zdravstvene ustanove su dobile veliki broj vrednih uređaja za dijagnostiku i lečenje.*

*U 2015. godini se među malim i srednjim preduzećima se izdvaja **Nordeus doo** koji je, između ostalih donacija, u okviru kampanje Bitka za porodilišta, a u saradnji sa **Fondom B92**, poklonio opremu vrednu preko 270.000 evra Kliničkim centrima u Nišu i Vranju. **Nordeus doo** je dobitnik nagrade **VIRTUS** za mala i srednja preduzeća.*

*Lep primer davanja kojim se podržavaju sugrađani je **pekara Gajić** iz Uba, čiji su vlasnici rešili da svoje proizvode daju besplatno stanovnicima Uba koji su stariji od 70 godina, ženama koje očekuju bebe, Romima koji žive u Ubu, kao i članovima/cama kulturnog udruženja i fudbalskog kluba iz Uba.*

MASOVNA DAVANJA (GRAĐANI)

PROFILI DARODAVACA

TOP 3 PRIMA OCA DONACIJA

pojedinci/podroice

49,2%

23,9%

neprofitne organizacije

19,8%

institucije

TOP 3 TEME

zdravstvo

43,4%

25,5%

smanjenje siromaštva

11,9%

podrška marginalnim grupama

TOP 3 CILJNE GRUPE

populacija sa zdravstvenim problemima

32,5%

20,4%

populacija sa zdravstvenim problemima

12,2%

populacija sa invaliditetom

DUGOROČNA POSVEĆENOST DAVANJU

*Kada je u pitanju dugoročna posvećenost davanju u ovoj godini svakako treba istaći kontinuiranu aktivnost gospodina **Hida Muratovića** iz Novog Pazara. Gospodin Muratović već godinama novčano i materijalno pomaže porodice iz Sandžaka. Osim što ulaže sopstvena sredstva, gospodin Muratović podstiče druge darodavace da daju svoj doprinos.*

*Drugi primer koji treba istaći je **Humanitarni fond Ljilja i Milka Mijatov**. Fond je nastao još 2006. godine inicijativom i sredstvima gospodina Đure Mijatova, koji je odabrao da na ovaj način sačuva uspomenu na suprugu i kćer koje je, na žalost, izgubio. Fond svake godine dodeljuje stipendije za šest najuspešnijih studenata/kinja iz Zrenjanina. Fondu su se kasnije priključili Radio Zrenjanin i Gradska narodna biblioteka Žarko Zrenjanin.*

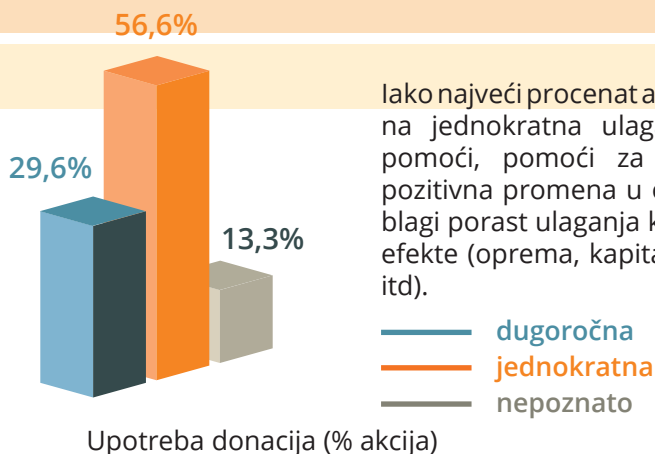
DAVANJA DIJASPORE

*Davanja dijaspore su u 2015. godini u porastu. Od aktivnijih organizacija izdvajaju se **Srbi za Srbe**, udruženje srpskih penzionera iz Ciriha, **Kolo srpskih sestara**, nekoliko organizacija iz Kanade. Ove organizacije uglavnom prikupljaju pomoć za pojedince i porodice.*

*Ipak, ovu godinu su obeležile značajne donacije pojedinaca iz dijaspore, kako u smislu količine novca tako i strateškom namenom. Jedan od najvećih darodavaca je gospodin **Milimir Glavčić**, koji je dobio i VIRTUS nagradu za svoj doprinos. Od više donacija svakako se izdvaja preko pola miliona evra kojim je omogućio kupovinu MRI aparata bolnici u Kraljevu. **Bračni par Marija i Miloš Trojančević** su darivali opremu bolnici u Gornjem Milanovcu vrednu više od 100.000 švajcarskih franaka.*

*Na kraju, imajući u vidu da su davanja za kulturu i umetnost inače retka, svakako treba pomenuti **Dragana Dugalića**, umetnika koji živi na relaciji Njujork-Beograd, koji je darivao pet nezavisnih kulturnih udruženja/institucija (Seecult, Remont, Led Art, Matrijaršija kolektiv, Internet društvo Srbije) sa ukupno 10.000 USD.*

UPOTREBA DONACIJA

Iako najveći procenat akcija u Srbiji ostaje usmeren na jednokratna ulaganja (poput humanitarne pomoći, pomoći za lečenje, potrošne robe), pozitivna promena u odnosu na 2014. godinu je blagi porast ulaganja koja mogu imati dugoročne efekte (oprema, kapitalne investicije, istraživanja itd).

DUGOROČNA STRATEŠKA ULAGANJA

Kada se radi o strateškim ulaganjima, u Srbiji to i dalje najčešće ostaju ulaganja u opremu i/ili rekonstrukcije objekata.

U 2015. godini se, međutim, izdvojio primer Delta fondacije, koja je u saradnji sa Trag fondacijom kreirala program Zasad za budućnost, kojim je nagrađeno šest organizacija donacijama u ukupnoj vrednosti od preko 60.000 evra.

Program je strateški na više načina: sa jedne strane, podstiče poljoprivrednu proizvodnju, sa druge pruža mogućnost da se plasmanom proizvoda pomognu marginalizovane grupe, a sa treće, omogućuje stvaranje stabilnog i održivog prihoda organizacijama koje sa tim grupama rade. Program Zasad za budućnost je dugoročan program koji se nastavlja i u 2016. godini. Delta fondacija je dobitnica glavne VIRTUS nagrade za 2015. godinu.

	2013.		2014.		2015.
UPOTREBA DONACIJA U %					
Dugoročna	29,1%	↘	23,3%	↗	29,6%
Jednokratna	59,2%	≈	59,7%	↘	56,6%
Nepoznato	11,7%	↗	17,0%	↘	13,8%

KLJUČNE OBLASTI

32,6%

ZDRAVSTVO

26,2%

PODRŠKA
MARGINALIZOVANIM
GRUPAMA

13,6%

SMANJENJE
SIROMAŠTVA

7,6%

EDUKACIJA

Ostale oblasti (% broja akcija)

ispod 0,5%

- ekonomski razvoj
- religijske aktivnosti
- nauka
- socijalno preduzetništvo

od 0,5 - 1%

- briga o životinjama
- razvoj zajednice
- zaštita okoline
- javna infrastruktura
- nasleđe

od 1 - 3%

- kultura i umetnost
- sport

preko 5%

- urgentna pomoć
- sezonska davanja

BROJ AKCIJA
USMERENIH NA ČETIRI
KLJUČNE TEME U%

2013.

2014.

2015.

Zdravstvo

39,5%

34,8%

32,6%

Podrška margina-
lizovanim grupama

24,3%

24,3%

26,2%

Smanjenje siromaštva

22,4%

20,1%

13,6%

Obrazovanje

5,0%

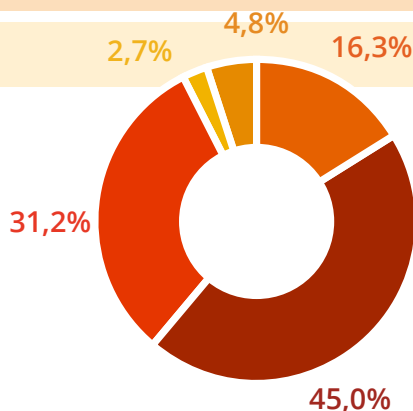

6,3%

7,6%

PRIMAOCI DONACIJA

- pojedinci/
porodice
- institucije
- neprofitne
organizacije
- ostalo
- lokalne/
nacionalne vlasti

Primaoci donacija (% akcija)

Država kao primalac uključuje ne samo lokalne i/ili nacionalne vlasti već i institucije.

Nakon prošlogodišnjeg pada procenta akcija usmerenih ka državi, i procenta darovanog novca u odnosu na ukupno poznatu darovanu sumu, podaci za 2015. godinu pokazuju blagi porast procenat akcija (za 3,5%), a procenta količine darovanog novca za čak 12%.

DRŽAVA KAO PRIMALAC

% Zabeleženih akcija: 33,9%

% Darovanog novca
prema poznatoj
darovanoj sumi: 62,6%

BROJ AKCIJA USMERENIH NA ČETIRI KLJUČNE TEME U %

	2013.		2014.		2015.
Pojedinci / porodice	43,5%	↗	49,3%	↘	45,0%
Institucije	32,7%	↘	27,9%	↗	31,2%
Neprofitne organizacije	17,0%	↘	15,4%	≈	16,3%
Lokalne / nacionalne vlasti	3,6%	↘	2,5%	≈	2,7%

KRAJNJI KORISNICI

21,5%

SA ZDRAVSTVENIM
PROBLEMIMA

17,0%

IZ ODREĐENIH
LOKALNIH ZAJEDNICA

15,1%

SA
INVALIDITETOM

13,7%

EKONOMSKI
UGROŽENI

Ostale grupe krajnjih korisnika (% akcija)

od 0 - 1%	od 1 - 2%	od 2 - 4%	od 4 - 5%
izbeglice i raseljena lica beskućnici nezaposleni populacija manjinskih zajednica	starija populacija deca i mladi u riziku žene i deca koja su preživela nasilje	opšta populacija talentovana deca i mladi žene i novorođenčad	izbeglice iz drugih zemalja samohrani roditelji deca bez roditeljskog staranja

BROJ AKCIJA USMEREN NA
RAZLIČITE KORISNIČKE
GRUPE U %

2013.

2014.

2015.

Sa zdravstvenim problemima	30,7%	≈	29,1%	↓	21,5%
Ekonomski ugroženi	20,4%	↓	17,4%	↓	13,7%
Sa invaliditetom	9,8%	↑	12,9%	↑	15,1%
Iz određenih lokalnih zajednica	5,0%	↑	11,4%	↓	17,0%

Istraživanje sproveo:

°catalyst

Partner na programu:

Istraživanje podržali:

Publikacija *Davanje za opšte dobro u Srbiji 2015. godine* deo je šire inicijative promovisanja i podsticanja filantropije u Srbiji i regionu koje sprovode Trag fondacija i fondacija Katalist, a uz velikodušnu podršku C.S.Mott fondacije, Balkanskog fonda za demokratiju (BTD) i Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID).

Izneti stavovi predstavljaju isključivo stavove autora i nužno ne predstavljaju stavove Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID-a) ili Vlade SAD-a. Mišljenja izražena u ovoj publikaciji ne predstavljaju nužno mišljenja i stavove Balkanskog fonda za demokratiju, Nemačkog Maršalovog fonda Sjedinjenih Američkih Država ili njihovih partnera.

Imajući u vidu da su sume poznate u 35,8% slučajeva, procene o ukupnoj sumi darivanoj u Srbiji napravljene su ekstrapolacijom na osnovu poznatih podataka. Ukoliko želite više informacija, pun izveštaj možete preuzeti na sajtovima: www.catalystbalkans.org ili www.tragfondacija.org

Kosovo je prikazano bez prejudiciranja statusa, u skladu sa Rezolucijom 1244 i mišljenjem MSP-a o deklaraciji o nezavisnosti Kosova

PIREDILA:
Aleksandra Vesić

UREDILI:
Aleksandra Vesić i
Nathan Koeshall

DIZAJN I GRAFIČKA OBRADA:
Tatjana Negić Paunović

FONDACIJA KATALIST

Makedonska 21, Beograd
Srbija

www.catalystbalkans.org

Beograd, 2016